

Sammenskriving og bindestrek

I Tidsskriftet, som i andre medier, ser vi oftere enn før at ord som naturlig hører sammen, blir skrevet i to ord. Her er noen språkråd om sammenskriving og bruk av bindestreker fra Tidsskriftets nettsider.

Sammenskriving er hovedregelen på norsk (i motsetning til på engelsk), f.eks.: blodsparing (blood saving) polymerasekjedereaksjon (polymerase chain reaction)

Bindestrek brukes

- Ved toleddede uttrykk av typen ikke-røyker serum-bilirubin, s-bilirubin plasma-glukose, p-glukose

NB! Ønsker man å føye flere ledd til denne type uttrykk, brukes sammenskriving, f.eks.:

- ikke-røykerholdning
- ikke-reseptorantistoffer
- serum-bilirubinverdier
- Til erstatning for /, dvs. sammensetninger med sidestilte ledd, f.eks.: tur-retur-billett svart-hvitt-bilde lege-pasient-forholdet øre-nese-hals-lege
- Når den representerer et for- eller etterledd, f.eks.: uroskopi og -grafi hjerte- og karsykdom
- Ved sammenbinding av bokstavledd og talledd, f.eks.: HSV-1, HSV-2
- Ved sammenbinding av bokstavledd og/ eller talledd og ord, f.eks.: u-land e-post p-verdi T-celle

Y-kromosom
LSD-rus
A4-format
F344-hannrotte
HLA-B27-antigener
2,5-prosentilen
5-fluorouracil
50-åring
2.-nevron
3.-klassing
men 17. mai (dato)

NB! Når det etter denne type sammenbinding kommer flere ledd, brukes sammenskriving, f.eks.:

A-vitaminmangel
2.-nevrons-kade
T-celleaktivering
T-celleantigenreseptor
T-celleantigenreseptorgenrearrangering

NB! Generelt bør man unngå å hekte mange ledd sammen til ett ord og heller omskrive, i sistnevnte tilfelle f.eks. til rearrangering av T-cellenes antigenreseptor gener

- CD4+ T-celler, skriv heller CD4-positive T-celler
- Ved sammensatte uttrykk med ord foran bokstavledd og/eller talledd settes bindestrek bare etter bokstavleddet og/eller talleddet, f.eks.: vitamin A-mangel hepatitt B-vaksine fragil X-syndrom type 2-diabetes klasse II-molekyler

OBS! MHC-klasse II-molekyler (for å holde uttrykket sammen)

- Ved kombinasjonen talledd, ord, bokstavledd, f.eks.: 12-kanals-EKG 24-timers-EKG 24-timers-EKG-registrering (= registrering av 24-timers-EKG) eller 24-timers EKG-registrering 12-punkts-EKG men bare 24-timers pH-registrering (= pH-registrering i 24 timer) (jf. mønstret: femlitters plastkanne)
- Ved kombinasjonen ord, bokstavledd, ord, f.eks.: arbeids-EKG-test
- Ved sammensatte uttrykk der forleddet er en ordforbindelse som i utgangspunktet er skrevet atskilt (ev. i kombinasjon med tall), brukes bindestrek mellom forledd og etterledd, f.eks.: øyeblikkelig hjelp-pasient cerebral parese-pasient høyre ventrikkel-dysplasi in vitro-fertilisering irritable colon-syndrom vena cava superior-syndrom Helicobacter pylori-infeksjon H pylori-infeksjon herpes simplex-virus herpes simplex-virusencefalitt herpes simplex 1-virusencefalitt herpes simplex type 1-virusencefalitt
- Ved sammensetninger av flere ledd, dvs. en ordforbindelse, en frase eller en ordgruppe med konjunksjon eller preposisjon, f.eks.: vente-og-se-holdning berg-og-dal-bane munn-og-klov-syke munn-til-munn-metoden lege-for-leger-opplegg
- Ved sammensetninger med egennavn som forledd og flernavnssammensetninger, f.eks.: Ibsen-museet Oslo-mann (også osломann) Karl Johan-monumentet Calvé-Legg-Perthes' syndrom May-Grünwald-Giemsa-farging

Flere språkråd finnes i forfatterveiledningen på våre nettsider: www.tidsskriftet.no/index.php?nota_id=538

Foto © Clandestini/
GV-Press/Nordic-
Photos